

Anniņmuižas apkaimes un radošās iniciatīvas biedrība “Riga Annenhop”
reģ.nr.50008287881, jur.adr. Rīga, Anniņmuižas bulvāris 82-76, LV-1069
rigaannenhof@gmail.com

**Nacionālā kultūras mantojuma
pārvaldes vadītājam**
pasts@mantojums.lv

APSTRĪDĒŠANAS IESNIEGUMS
par Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes
2020.gada 11.maija lēmumu Nr.08-09.1/2226

Rīgā, 2020.gada 25.maijā

[1] Anniņmuižas apkaimes un radošās iniciatīvas biedrība “Riga Annenhop” (turpmāk – Biedrība) 2020.gada 3.aprīlī vērsās Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldē (turpmāk – Pārvalde), lūdzot Pārvaldi apsekot un identificēt jaunatklātos kultūras pieminekļus nekustamā īpašuma Jūrmalas gatvē 76, Rīga, teritorijā:

- 1) vēsturiskās koku alejas un muižas parks starp alejām virzienā no Anniņmuižas dzīvojamās ēkas uz dzelzceļa līnijas pusi;
- 2) vēsturiskais muižas dīķis, kas atrodas pie Anniņmuižas dzīvojamās ēkas galvenās fasādes;
- 3) vēsturiskā ēka - kalpu māja, kadastra apzīmējums 0100 093 0003 004 (turpmāk – Kultūras pieminekļi).

Ar Pārvaldes kultūras pieminekļu uzskaites komisijas 2020.gada 11.maija lēmumu Nr.08-09.1/2226 “Par jaunatklātiem kultūras pieminekļiem saistībā ar vietējās nozīmes arhitektūras pieminekli “Anniņmuižas dzīvojamā ēka”” (turpmāk – Lēmums) pēc būtības noraidīts Biedrības iesniegums un Kultūras pieminekļiem nav noteikts jaunatklātu kultūras pieminekļu statuss, un Pārvalde tos neņēma valsts aizsardzībā.

Lēmumā ir norādīts, ka koku alejām un parkam starp alejām, kā arī muižas dīķim piemīt kultūrvēsturiskā vērtība, tomēr dīķis un dalēji arī koku aleja un parks jau atrodies Anniņmuižas dzīvojamās ēkas aizsardzības zonas teritorijā. Savukārt kalpu māja neatbilstot valsts aizsargājama kultūras pieminekļa kritērijiem.

Biedrība Lēmumam nepiekrīt un apstrīd to pilnībā.

[2] Saskaņā ar likuma “Par kultūras pieminekļu aizsardzību” 17.panta pirmo daļu jaunatklātie objekti, kuriem ir vēsturiska, zinātniska, mākslinieciska vai citāda kultūras vērtība, līdz jautājuma izlemšanai par šo objektu iekļaušanu valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā, atrodas valsts aizsardzībā.

Saskaņā ar likuma “Par kultūras pieminekļu aizsardzību” 23.panta pirmo daļu, lai nodrošinātu kultūras pieminekļu aizsardzību, nekustamiem kultūras pieminekļiem tiek noteiktas kultūras pieminekļu aizsardzības zonas. Ap kultūras pieminekļiem, kuriem nav noteiktas aizsardzības zonas, un jaunatklātajiem kultūras pieminekļiem pilsētās ir aizsardzības zona 100 metru

attālumā. Kultūras pieminekļu aizsardzības zonā darbības, kas ietekmē kultūrvēsturisko vidi, drīkst veikt tikai ar Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes atļauju.

Pārvaldes arguments, ka Kultūras pieminekļiem nav nosakāms jaunatklāta kultūrvēstures pieminekļa statuss, jo tie jau atrodas Anniņmuižas dzīvojamās ēkas aizsardzības zonā, ir tiešā pretrunā likuma “Par kultūras pieminekļu aizsardzību” 23.panta pirmajai daļai. Minētā norma nepieļauj, ka Pārvalde nenosaka kultūras piemineklim jaunatklāta kultūras pieminekļa statusu, ja tas jau atrodas (turklāt tikai daļēji) cita kultūras pieminekļa aizsardzības zonā. Tā acīmredzami netiek sasniegts minētās normas mērķis – nosakot ap kultūras pieminekli aizsardzības zonu, nepieļaut, ka kultūras pieminekli vai vide ap to tiek degradēti.

Proti, 100 metru aizsardzības zona ir nosakāma ap katru kultūras pieminekli, neatkarīgi no tā, vai tas atrodas cita kultūras pieminekļa aizsardzības zonā, vai nē.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2004.gada 9.novembra noteikumu Nr.916 “Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes nolikums” 3.3.apakšpunktu Pārvalde pieņem lēmumu par jaunatklātā objekta ņemšanu valsts aizsardzībā, ja tam ir vēsturiska, zinātniska, mākslinieciska vai citāda kultūras vērtība.

Ņemot vērā, ka Pārvalde ar Lēmumu jau ir atzinusi, ka koku alejām, muižas parkam un dīķim piemīt kultūrvēsturiskā vērtība, Pārvaldei saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 63.panta pirmās daļas 1.punktu ir jāizdod obligāts administratīvais akts par jaunatklāto kultūras objektu – koku alejas, muižas parka un dīķa ņemšanu valsts aizsardzībā, paredzot ap tiem 100 metru aizsardzības zonu.

[3] Attiecībā uz kalpu māju Lēmumā ir norādīts, ka tā ir kultūrvēsturiska būve, kura attiecināma uz Anniņmuižas apbūvi un atrodas Anniņmuižas dzīvojamās ēkas aizsardzības zonā, tomēr neatbilst valsts aizsargājama kultūras pieminekļa kritērijiem.

Saskaņā ar likuma “Par kultūras pieminekļu aizsardzību” 1.pantu kultūras pieminekļi ir kultūrvēsturiskā mantojuma daļa — kultūrvēsturiskas ainavas un atsevišķas teritorijas (senkapi, kapsētas, parki, vēsturisko notikumu norises un ievērojamu personu darbības vietas), kā arī atsevišķi kapi, ēku grupas un atsevišķas ēkas, mākslas darbi, iekārtas un priekšmeti, kuriem ir vēsturiska, zinātniska, mākslinieciska vai citāda kultūras vērtība un kuru saglabāšana nākamajām paaudzēm atbilst Latvijas valsts un tautas, kā arī starptautiskajām interesēm.

Kalpu māja atbilst kultūras pieminekļa statusam, jo tā ir celta vienlaicīgi ar Anniņmuižas dzīvojamo ēku un ietilpst Anniņmuižas sastāvā (muižas ansablī), turklāt ir saglabājusies tās sākotnējā veidolā.

Saskaņā ar ministru kabineta 2003.gada 26.augusta noteikumu Nr.473 “Kārtība, kādā kultūras pieminekļi iekļaujami valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā un izslēdzami no valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta” (turpmāk – Noteikumi Nr.473) 3.punktu Pārvalde izvērtē priekšlikumā minētā objekta atbilstību valsts, reģiona vai vietējas nozīmes kultūras pieminekļa statusam saskaņā ar normatīvajos aktos par kultūras pieminekļiem noteiktajiem kritērijiem, kā arī ņemot vērā attiecīgā objekta vēsturisko, zinātnisko, māksliniecisko vai citu kultūras vērtību un kultūras pieminekļa tipoloģiskās grupas izplatību Eiropā, Baltijas jūras reģionā, Latvijas valstī vai novadā.

Savukārt Administratīvā procesa likuma 67.panta otrās daļas 5., 6. un 7. punkts noteic, ka rakstveidā izdots administratīvais akts satur faktu konstatējumu, administratīvā akta pamatojumu un piemēroto tiesību normu uzskaitījumu. Lēmumā ir norādīts, ka kalpu māja neatbilst valsts aizsargājama kultūras pieminekļa kritērijiem, tomēr Lēmumā nav norādīts uz kādu faktu un normatīvo aktu pamata Pārvalde šādu secinājumu ir izdarījusi. Lēmumā pat nav norādīts, kurā normatīvajā aktā ir noteikti valsts aizsargājama kultūras pieminekļa kritēriji.

[4] Lēmumā vienlaikus ir norādīts, ka veicot Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta pārskatīšanu, Pārvalde izvērtēs iespēju arhitektūras pieminekļu aizsardzības Nr.7722 “Anņņmuižas dzīvojamā ēka” sastāvu papildināt ar parka teritoriju.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.473 5.punktu, ja objekts, par kuru iesniegts priekšlikums, atbilst valsts, reģiona vai vietējas nozīmes kultūras pieminekļa statusam, pārvalde sagatavo valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta grozījumu projektu, paredzot iekļaut attiecīgo objektu valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā.

Ņemot vērā minēto, un to, ka Pārvalde jau ir atzinusi, ka Kultūras pieminekļiem piemīt kultūrvēsturiska vērtība, Pārvaldei ar Lēmumu bija jāizlemj arī jautājums par Valsts kultūras pieminekļu saraksta grozīšanu un jāuzsāk Valsts kultūras pieminekļu saraksta grozījumu izstrāde, nevis jāatliek šis jautājums uz vēlāku laiku, it sevišķi apzinoties, ka Latvijas Universitāte Kultūras pieminekļus pārdod. Pārvalde to nav izdarījusi.

[5] Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz likuma “Par kultūras pieminekļu aizsardzību” 17.pantu, Administratīvā procesa likuma 63.panta pirmo daļu un 76.panta pirmo daļu, Noteikumu Nr.473 5.punktu, Vides aizsardzības likuma 9.panta trešo daļu, **lūdzam Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes vadītāju:**

[5.1] **noteikt** jaunatklāta kultūras pieminekļa statusu un ņemt valsts aizsardzībā šādus kultūras pieminekļus nekustamā īpašuma Jūrmalas gatvē 76, Rīga, teritorijā:

- 1) vēsturiskās koku alejas un muižas parks starp alejām virzienā no Anņņmuižas dzīvojamās ēkas uz dzelzceļa līnijas pusi;
- 2) vēsturiskais muižas dīķis, kas atrodas pie Anņņmuižas dzīvojamās ēkas galvenās fasādes;
- 3) vēsturiskā ēka - kalpu māja, kadastra apzīmējums 0100 093 0003 004;

[5.2] **sagatavot** valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta grozījumu projektu, paredzot iekļaut [5.1] punktā minētos objektus Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā un iesniegt to kultūras ministram.

Ar cieņu,

Rigonda Bērziņa
Biedrības “Rīga Annenhof” valdes locekle

Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.

Anniņmuižas apkaimes un radošās iniciatīvas biedrība “Rīga Annenhof”
reģ.nr.50008287881, jur.adr. Rīga, Anniņmuižas bulvāris 82-76, LV-1069
rigaannenhof@gmail.com

Latvijas Universitātes rektoram
Prof. Indriķa Muižnieka kungam
lu@lu.lv
lietvediba@lu.lv

IESNIEGUMS

par Latvijas Universitātes nodoma mainīšanu attiecībā uz faktisko rīcību
ar tās īpašumā esošajiem kultūrvēstures pieminekļiem

Rīgā, 2020.gada 13.maijā

Anniņmuižas apkaimes un radošās iniciatīvas biedrība “Rīga Annenhof”, reģ.nr.50008287881, turpmāk – Biedrība, saskaņā ar 19.06.2019. nomas līgumu Nr.6-12/89, turpmāk – Līgums, no Latvijas Universitātes nomāja daļu no vēsturiskās Anniņmuižas ēkas (Jūrmalas gatvē 76 k-3) 1.stāva.

Biedrība darbojas Rīgas apkaimju biedrību kustībā, pārstāvot Imantas un Zolitūdes iedzīvotāju intereses. Biedrība, ievērojot savus statūtus, rūpējas par Anniņmuižas ansambli kā Rīgas Pārdaugavas vēstures nozīmīgu kultūrvēsturisko mantojumu un Imantas-Zolitūdes (bijušā Anniņmuižas rajona) apkaimes vēsturisko centru, kopš 2019.gada jūnija ar saviem darbiem un līdzekļiem piedalījies ēkas saglabāšanā un uzturēšanā (veica logu iestiklošanu, pelējuma dezinfekciju, sienu apstrādi, rīkojusi vairākas publiskās talkas vēsturiskā dīķa, aleju un muižas apkārtnes sakopšanai), paaugstinot Latvijas Universitātei piederošā īpašuma vērtību un papildus par to maksāja nomas maksu Latvijas Universitātei saskaņā ar Līgumu.

Uzzinot, ka Latvijas Universitāte Anniņmuižas ansambli grasās pārdot izolē, Biedrība pret to aktīvi iebilda. Biedrības ieskatā Latvijas valsts vēl nav apzinājusi Anniņmuižas ansambļa kultūrvēsturisko vērtību, jo kultūras pieminekļa statuss ir noteikts tikai Anniņmuižas ēkai, bet ne muižas ansamblim kopumā, kura sastāvā ietilpst arī vēsturiskais muižas dīķis, kalpu māja, koku aleja un muižas parks. Savukārt Anniņmuižas ansambļa atsavināšana pirms tā kultūrvēsturiskās vērtības apzināšanās var nozīmēt to, ka tas tiks iznīcināts. Turklāt Biedrības ieskatā Anniņmuižai kā pēdējai neprivatizētajai muižai Rīgā ir jāpaliek Latvijas valsts, tātad Latvijas tautas īpašumā, un tai jābūt pieejamai sabiedrībai.

Tāpēc Biedrība 2020.gada 3.aprīlī ir vērsusies ar iesniegumu Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldē, lūdzot apzināt jaunatklātus kultūras pieminekļus nekustamajā īpašumā Jūrmalas gatvē 76, un aicinājusi kultūras pieminekļu sarakstā kā valsts nozīmes arhitektūras pieminekli iekļaut ēku grupu – muižu (tas ir, Anniņmuižas ēku, vēsturisko muižas dīķi, kalpu māju, koku aleju un muižas parku).

Tomēr pašas Latvijas Universitātes rīcība, kuras īpašums ir Anniņmuižas ansamblis, ir nesaimnieciska un nav vērsta uz valsts kultūras pieminekļu saglabāšanu. Proti, pēc tam, kad Biedrība izlietoja savas Latvijas Republikas Satversmes 100.pantā noteiktās tiesības un publiski

izteica savu neapmierinātību ar Latvijas Universitātes rīcību, nesaglabājot Anniņmuižas ēku (novedot to līdz neapmierinošam stāvoklim) un atsavinot muižas ansambli, Latvijas Universitāte aktīvi vērsās gan pret Biedrību, gan sabiedriskajiem medijiem, kuros Biedrības neapmierinātība ir pausta.

Proti, Latvijas Universitāte ir vienpusēji izbeigusi Līgumu ar Biedrību, jo Biedrībai bija nomas maksas parāds, ko tā, ievērojot valstī izsludināto ārkārtas stāvokli, nevarēja Latvijas Universitātes noteiktajā vienas nedēļas termiņā samaksāt (paziņojums ierakstītā sūtījumā saņemts pasta nodaļā 2020.gada 23.martā, bet samaksas termiņš bija noteikts 2020.gada 1.aprīlis). Turklāt Latvijas Universitāte ir norādījusi, ka Biedrība nav uzskatāma par labticīgu, tāpēc nomas attiecības ar Biedrību neturpinās. Šobrīd Anniņmuižas ēka stāv tukša, sabiedrībai tā vairs nav pieejama, un nekādas sabiedriskās aktivitātes, ko iepriekš organizēja Biedrība (tostarp arī izglītojoši pasākumi un muižas sakopšana), tajā vairs nenotiek. Biedrība nomas maksas parādu, kas tika prasīts paziņojumā, ir pilnībā dzēsusi.

Ievērojot minēto, Latvijas Universitātes rīcība ir formāla un nesaimnieciska, jo tā ir vienpusēji izbeigusi nomas attiecības ar Biedrību, kura ne tikai maksāja Latvijas Universitātei nomas maksu par Anniņmuižas ēku (šobrīd ir samaksājusi arī nomas maksas parādu, kas bija izveidojies līdz 2020.gada 12.martam, kopumā par Anniņmuižas ēkas nomu samaksājot EUR 9632,20), bet arī darīja visu, kas bija tās spēkos, lai saglabātu Anniņmuižas ansambli, celtu tā popularitāti un padarītu šo kultūras mantojumu pieejamu un patīkamu sabiedrībai, kā arī nodotu to nākamajām paaudzēm, lai gan tas bija Latvijas Universitātes pienākums, kuras resursi ir nesamērojami lielāki nekā Biedrības resursi.

Latvijas Universitāte ir vērsusies arī pret SIA “IZDEVNICĪBA RĪGAS VIĻŅI”, pieprasot atsaukt ziņas portālā *jauns.lv*¹, kurā norādīts, ka Latvijas Universitāte nesaglabā Anniņmuižas ēku. Latvijas Universitāte draud izdevniecībai ar tiesvedību, lai gan apgalvojums, ka Latvijas Universitāte neuztur Anniņmuižas ēku atbilstoši normatīvo aktu prasībām, atbilst patiesībai (skatīt pielikumā Rīgas domes Īpašuma departamenta Būvju sakārtošanas pārvaldes vēstuli).

Turklāt Latvijas Universitātes amatpersonas par Biedrību publiskajā telpā norāda: *“Latvijas Universitāte cīnās ar Anniņmuižas biedrību par vēsturiskās ēkas nākotni”*² un, ka Biedrība *“parādu piesedz ar ārkārtas stāvokli”*³. Šādā veidā Latvijas Universitātes amatpersonas rada sabiedrībā viedokli, ka Biedrība attiecībā pret Latvijas Universitāti ir negodprātīga, savukārt Latvijas Universitāte ir tā, kas it kā cīnās par Anniņmuižas ēkas nākotni. Patiesībā Latvijas Universitāte Anniņmuižas ansambļa labā nav darījusi visu nepieciešamo un iespējamo, kaut arī iekasēja no Biedrības nomas maksu faktiski par Biedrības vēlmi saglabāt Anniņmuižas ēku.

Biedrības biedri un atbalstītāji tiek aizskarti, ka pēc visa tā, ko Biedrība ir darījusi gan Anniņmuižas ēkas, gan vietējās sabiedrības labā, Latvijas Universitāte to nespēj novērtēt un publiski nomelno Biedrību, jo Biedrība iestājas par Latvijas Universitātes īpašumā esošo

¹ <https://jauns.lv/raksts/zinas/378997-latvijas-universitate-iznicina-vesturisko-anninmuizu-pieprasot-nesamaksajamu-nomu>

² <https://jauns.lv/raksts/zinas/382152-latvijas-universitate-cinas-ar-anninmuizas-biedribu-par-vesturiskas-ekas-nakotni>

³ *Kas jauns avīze*, 2020.gada 23.aprīļa izdevums Nr.17(372).

kultūrvēsturisko pieminekļu saglabāšanu, kas, iespējams, ir subjektīvi aizskāris atsevišķas Latvijas Universitātes amatpersonas.

Latvijas Universitātes Satversmes 2.4. apakšpunkts paredz, ka Latvijas Universitāte darbojas, lai izkoptu, pētītu, saglabātu un nodotu nākamajām paaudzēm visu to īpašo, ko pasaules kultūrai un zinātnei ir devusi un var dot latviešu tauta – nacionālo kultūru, mākslu, valodu, literatūru, folkloru, tradīcijas – ar tās ģeogrāfiskās un vēsturiskās vides specifiku.

Biedrības ieskatā Latvijas Universitātes Infrastruktūras departamenta amatpersonas nepilnīgi izprot Latvijas Universitātes Satversmē noteiktās vērtības un tā vietā, lai, sadarbojoties ar Biedrību saglabātu Anniņmuižu, savu pienākumu neizpildi slēpj, asi vēršoties pret Biedrību, kura uz to norāda. Sabiedrība šādu Latvijas Universitātes atsevišķu amatpersonu rīcību var asociēt ar Latvijas Universitāti kā organizāciju, diskreditējot to.

Biedrība aicina Latvijas Universitāti tās atsevišķu amatpersonu subjektīvo nepatiku pret Biedrību nevērtēt augstāk par Latvijas Universitātes un Latvijas valsts kultūras vērtībām un neatsavināt Anniņmuižas ansambli, un izskaidrot Latvijas Universitātes Infrastruktūras departamenta vadītājam M.Počam viņa rīcības nepamatotību – viņš, pēc būtības būdams valsts amatpersona, rīkojas ar Latvijas Universitātes mantu, nevis savu personīgo mantu, tāpēc nav tiesīgs pieņemt subjektīvus lēmumus.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz likuma “Par kultūras pieminekļu aizsardzību” 11.pantu, Administratīvā procesa likuma 91.panta pirmo daļu, Vides aizsardzības likuma 9.panta trešo daļu, Augstskolu likuma 10.panta piekto daļu, Biedrība **lūdz Latvijas Universitātes rektoru:**

- 1) nodrošināt, lai tiktu saglabāta (atjaunota) Anniņmuižas dzīvojamo ēka Jūrmalas gatvē 76 k-3, kadastra apzīmējums 01000930003002, un novērsti defekti, kā rezultātā Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde ir novērtējusi Anniņmuižas ēkas saglabātības stāvokli kā daļēji apmierinošu, bet vizuālo stāvokli kā neapmierinošu;
- 2) saglabāt valsts īpašumā Anniņmuižas ansambli (tas ir, Anniņmuižas dzīvojamo ēku, vēsturisko muižas dīķi, kalpu māju, koku aleju un muižas parku), kas atrodas Jūrmalas gatvē 76, Rīgā, un neatsavināt to.

Pielikumā: Rīgas domes Īpašuma departamenta Būvju sakārtošanas pārvaldes 2020.gada 31.janvāra vēstule Nr.DIBS-20-81-nd.

Ar cieņu,

Rigonda Bērziņa
Biedrības “Rīga Annenhof” valdes locekle

Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.

